

GORIŠKA STRAŽA

Številka 35.

V Gorici v četrtek 3. maja 1923.

Letnik VI.

Izhaja vsak ponedeljek
in četrtek ob 8. uri
— predpoldne. —
Stane za celo leto 15 l.,
za pol leta 8 l., za četrt
leta 4 l. Za inozemstvo
celo leto 30 l.
Na naročila brez
dopolne naročnine se
ne oziramo.
Odgovorni urednik:
RICHARD OREL.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglašje
se računa po dogovo-
ru in se plačajo vnaprej
list. izdaja konsorcijski
"GORIŠKA STRAŽA"
Tisk. S. Spazzal
v Trstu.
Uprava in Uredništvo:
ulica Mameli 5.
(prej Scuole).

Na novih potih

Razmere v naši državi postajajo zelo zanimive. Vsi čutimo, da se je z odstopom ministrov ljudske stranke zvršil velik preokret v politiki Italije. Vladajoči fašizem je stopil na novo pot, ki ne vemo še, kam vodi. Živimo v velevažni dobi italijanske politične zgodovine.

Mussolini odriva vedno bolj očitno od sebe ostale stranke v državi in se hoče omejiti na svoje lastne organizacije. Precsnova Italije bodi izključno delo fašistov, ki pojdejo, če treba, v boj proti vsem političnim organizacijam Italije.

Vse kaže, da je to vodilna misel nove fašistovske politike, in res se po državi opažajo že znamenja, da se nefašistovske stranke upirajo ušodi, ki jim jo hoče naložiti fašizem. Veliki liberalni listi, kakor Corriere della sera, Secolo, Mondo so začeli kritizirati vlado in dvigajo glavo. Tudi ljudska stranka ne bo mogla dolgo vztrajati v svoji došednji politiki. Nič ne pomaga da zagotavljajo ljudovci svojo prijaznost do Mussolinijeve vlade. Vsakdo čuti, da so fašisti in ljudovci politični nasprotniki, ki se boré po vsej državi za dušo ljudstva.

Se bližamo diktaturi?

Tekma med obema strankama ne bo in ne more nehati po deželi. In ali se ta tekma ne spremeni pravih v odkrit boj? Saj poročila današnja Goriška Straža, da so fašisti začeli ponekod napadati že verske procesije ljudovcev! Ali pomeni tako postopanje fašistov začetek nasilnega boja proti ljudski stranki? Ali so pa to le slučajni izbruhi brez večjega ozadja? Nastane sploh važno vprašanje, kaj namerava Mussolini z ljudsko stranko. Hoče nastopiti proti svoji tekmovalki s silo, kakor je storil s komunisti in socialisti in prisiliti njene pristaše, da prestopijo k fašizmu? Pri ljudovcih je to težko izvedljivo. Tudi je fašistovska stranka zaprla ravnokar svoja vrata in ne pusti več vsakogar noter? Ali naj se torej množice ljudovcev odrečejo vsakemu političnemu delu?

Utegne se zgoditi ravno nasprotno, da se ljudovci vržejo z vso silo na politično organizacijo in se v samoobrambi združijo z liberalci, socialisti in z vsemi skupinami, ki so fašizmu nasprotni. Ali ne pristijo morda razmere Sturza, da stopi na čelo opozicijskih strank in začne v imenu demokracije borbo proti vladi? V tem slučaju je zelo verjetno, da uvede Mussolini diktaturo in jo osloni na orožje narodne brambe. Ali bi bila taka politika proti vsem nefašistom mogoča, karistna trajna? Ali ni to najnevarnejše orožje, ki ga more v današnjem času imeti moderna država? Saj je Mussolini sam poudaril, da je diktatura karta, ki jo je mogoče igrati le enkrat in nikdar več! V kakšne razmere požene diktatura državo in ljudstvo?

Kaj nam prinese bodočnost?

Morda je Mussolini sili nasproten in skuša svoje nasprotnike pobiti z delom in prebrisano politiko. Ali ni verjetno, da bo praznil še nadalje

ljudovcem žakelj načel in napravil mir med Italijo in Papežem? Trideset let so se italijanski katoličani trudili zamažati, da uredijo stališče papeža in tudi ljudska stranka si je bila napisala ta ideal v svoj program. Če bi Mussolini z odločno potezo omogočil prijateljstvo med Italijo in Vatikanom, bi bil to brezprimernen zgodovinski uspeh pred celim krščanskim svetom. Ni izključeno, da bi se Mussolini silno utrdil med katoličani Italije in vzel ljudski stranki najvažnejši del njenega kulturnega programa. In ali ni namen

Mussolinjev, da postopa s socialisti in komunisti na sličen način kakor z ljudovci? Morda hoče uresničiti najvažnejše zahteve delavstva in izprazniti tako program proletarskih strank. Socialisti in komunisti bi izgubili pri delavstvu silno mnogo vpliva.

Ali bi se ne utrdil fašizem brez nasilja prej kakor z diktaturo?

To so vprašanja od katerih je odvisna usoda države in sreča prebivalstva. Svoboda in diktatura, nasilje in mir: vse se bo odločilo s temi vprašanji.

Na kakšno pot krene politika fašistov, to bo pokazala najbližja bodočnost.

Kaj se godi po svetu?

Letošnji prvi majnik je bil pravo zrcalo političnih razmer v Italiji. Kakšno veselo in bučno praznovanje se je vršilo še lansko leto po vsej državi!

Po ulicah stotero italijanskih mest so korakale tisočglave množice, hiše so bile polne rudečih zastav, govorniki so proslavljali s tribun in streh praznik dela, godbe so svirale socialistične himne. Vlada je proglasila 1. majnik za državni praznik. Tako je bilo lani. In letos? Mussolini je prepovedal socialismom, komunistom in republikancem vsako praznovanje, poslal je v njihove tiskarne policaje, da zaplenijo vse proglase, fašisti so sežigali po državi socialistične in komunistične liste, pozaprtih je bilo mnogo agitatorjev in Bog obvari, da bi se prikazala kje rudeča zastava. Po vsej Italiji ni bilo niti enega obhoda.

Tako so še časi spremenili!

Zmaga fašizma se je pokazala 1. majnika v vsem svojem obsegu. Socialisti in komunisti so vrženi s prejšnje višine in so izročeni na milost in nemilost zmagovalcu. Toda kljub svoji potlačeni, so se ukazu vlade uprli. Pozvali so svoje pristaše, naj 1. majnika kljub Mussolinjevi prepovedi praznujejo. Velika zahteva v današnjih razmerah! Ali se najdejo še delavci, ki kljubujejo oboroženi moči države na ukaz stranke? Ni igrača tvegati službo, in kruh in obstanek družine radi političnega prepričanja. Kdor sledi pozivu stranke, spravi lahko ženo in otroke na cesto. Kar so zahtevali komunisti in socialisti od svojih ljudi, je bila prava

Ognjena preizkušnja.

Le ljudje, ki so trdni in značajni, jo morejo prestat. Vsi so mislili, da bo prav malo delavcev imelo pogum izvršiti ukaz svoje organizacije. Toda priznati moramo, da se je našlo precejšnje število mož, ki so kljub nevarnosti pustili 1. majnika delo in praznovali. V Milanu, Neapolju, Rimu, Torinu in drugih mestih: povsod so se gotove kategorije delavcev držale ukaza stranke in zapustile delavnice. Tako govorijo o neki milanski tavnari, kjer je od 1200 delavcev prišlo na delo le 200. V neki drugi milanski tovarni je vseh 700 delavk praznovalo. Slične slučaje zaznamuje časopisje tudi v drugih mestih. Prvačili so skoro povsod kovinarji in zidarji. V Rimu so se upali razobesi-

ti celo rudečo zastavo s kladivom in srpom.

Praznujoči delavci sicer niso v večini, kajti večina se je vladi pokorila. Toda kar jih je praznovalo, so res trdni pristaši komunistov in socialistov. To je preostanek stare armade.

Posledice praznovanja.

Delavstvo, ki je sledilo svojemu prepričanju in ukazu stranke, je izzvalo maščevanje podjetnikov. Milanski industrijalci so sklenili že 1. maja zvečer, da odslovijo vse delavce, ki so zapustili delo kljub prepovedi vlade. Ravno tako so storili nekateri podjetniki v Rimu. Kaj se zgodi v ostalih mestih, ni še znano. Nam se zdijo taki sklepi precej nespametni, ker ustvarjajo mučenike in zadenejo tudi nedolžne družine.

Prvi majnik je bil torej v Italiji velik politični dogodek. Tudi tujina je gledala ta dan s pozornostjo na našo državo.

Kako je bilo drugod?

V vseh državah, ki nas obdajajo, v Avstriji, Franciji, Nemčiji in Jugoslaviji so praznovali prvi majnik kot praznik dela. Najbolj slovesno so ga obhajali v Nemčiji. V Berlinu se je vršil shod delavcev, na katerem je bilo pol milijona ljudi. Govorniki so govorili raz 24 odrov na enkrat. Tudi na Rurskem so se vršili velikanski obhodi delavcev. V mestu Essenu je prisostvovalo manifestaciji 300 tisoč delavcev, ki so nosili napise proti militarizmu. Francosko oblastvo je shod dovolilo in umaknilo vojaštvo v vojašnice. Red so vzdrževali delavci sami.

Drugod torej obhodi, govori, slovesnosti, godbe, pri nas tihota in mrtvaški mir. Kaj naj si mislijo socialisti in komunisti ostalih dežel? Brez dvoma bodo uporabili 1. majnik v Italiji za agitacijo proti fašizmu.

Zopet pri izhodišču.

Kakor smo zadnjič napovedali, tako se je v Jugoslaviji zgodilo. Jugoslovanska demokratska stranka ni mogla sestaviti vlade in zato je Ljuba Davidovič vrnil kralju mandat. Vlada pa je, kakor smo predvidevali, pooblastil zopet Pašiča, naj poskusi svojo srečo. In res je Pašič sestavil v 24 urah vlado iz samih pristašev svoje stranke. Imamo torej čisto radikalno vlado, kakor sta jo hotela Radič in dr. Korošec. Stepan Radič je že pri pogajanjih v Zagrebu poudaril, da

bi morali prevzeti vlado radikalec in je obljubil, da pošlje, če treba, 20 poslancev v Belgrad, da podprejo Pašiča. Zakaj je Radič to zahteval? On se je hotel pogajati le z radikalec in ne z demokrati in zato je želel, da so radikalec sami na vladi. Radikalna vlada pa bi trajala le nekaj časa, dokler se ne sklene sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci. Po sporazumu bi radikalec odstopili in sestavila bi se nova vlada skupno z Radičem, Korošcem in Pašičem.

Kaj bo s sporazumom?

Radikalna vlada, kakor jo je želel Radič, je torej tu. Nastane vprašanje, ali se začnejo iznova pogajanja med radikalec, Radičem in Slovensko ljudsko stranko. Zadnjič smo poročali, da so se razgovori razbili in da je imel Radič v Zagrebu zelo oster govor proti Pašicu. Vse je kazalo, da je sporazum splaval po vodi. Ali so se razmere med tem časom spremenile? Mi mislimo, da je Pašič poskusil rešiti krizo brez Radiča in Korošca, a se je prepričal, da gre zelo težko. Zato se je povrnil k svojem prvotnemu stališču in se bo skušal zopet pogajati z avtonomisti. Težko je prerokovati, če pride do sporazuma. Kajti tako velika vprašanja, kakor je preosnova cele države, se po navadi ne rešijo v 24 urah. Upamo in želimo, da bi bila Jugoslavija izjema in preuredila prav hitro in naglo svoje državno življenje.

Postajajo zopet trdovratni.

Turki so prisli v Lozano z zelo pohlevnim obrazom. Prijazno so se obnašali z vsemi in nekateri so že mislili, da se sklene mir brez težave v najkrajšem času. In res je šlo začetkoma vse lepo gladko. Le tu pa tam so Turki naredili kakšno sitnost in zbadli enega ali drugega zaveznika z iglo v rebra. Tako so ponudili na primer petrolejske vrele v Mossulu Amerikancem mesto Angležem. Stric iz Amerike je ponudbo seveda brž sprejel, Anglež pa je naredil silno kisel obraz. Turki so se delali pri tem nedolžne, kakor da ne vedo, zakaj gre, a v žepih so držali vsi figo.

To so bile sitnosti prvih dni. Sedaj so pa Turki nenadoma spremenili taktiko. Postali so neverjetno hudi in trdovratni ter protestirajo na ves glas. Kaj se je zgodilo? Antanta zahteva, naj dovoli Turčija državljanom Italije, Francije, Anglije in drugih držav, da se naseljujejo po svoji volji v Turčiji in izvršujejo tam tako zvane svobodne poklice (zdravniki, advokati, inženirji i. t. d.). Turki tega ne marajo in hočejo imeti popolnoma proste roke. «Mi imamo pravico, prepovedati tujcem vsak dostop v našo državo. Mi lahko zapremo meje, kadar hočemo. To pravico je treba zapisati v pogodbo!» Antanta protestira in noče ugoditi Turkom. Turki protestirajo tudi in pravijo, da se ne vdajo nikdar. Protest tukaj, protest tam, eden vleče sem, drugi tja, vrvi pa noče spustiti nihče iz rok.

Prepričani smo, da se protesti kmalu umirijo in se sklene sporazum. To vedo eni in drugi, a delajo se na obeh straneh, kakor da ne bodo za nobeno ceno popustili.

Raje naj gre vse na kose!

DNEVNE VESTI.

Mussolini pride na Goriško.

Kakor poroča glavno glasilo fašistovske stranke «Il Popolo d'Italia», pride 24. maja velikansko odposlanstvo bivših bojevnikov v naše kraje, da obišče najznamenitejša bojišča ob Soči. Med posetniki se bo nahajal tudi Mussolini. Zbirališče bo Trst, od koder se podajo bivši bojevniki na vojaška pokopališča v Redipuglio in Zdravščino, nato pojdejo na Grnado, Sv. Mihael, v Podgoro in na Sv. Goro. Kakor piše list, se vdeže romanja več tisoč invalidov.

Bil je slovenskega pokoljenja.

Te dni je umrl znani italijanski pisatelj, politik in umetnik Guido Podrecca. Moč je spisal mnogo knjig, bil je duhovit časnikar in velik govornik. Izdajal je več let zbadljivi list L'Asino, v katerem je strupeno napadal katoličane in Cerkev. Bojeval se je mnogo let v socialistični stranki in prestopil nato k fašizmu.

Italijani ga slavijo za enega svojih velikih mož. Podrecca je po svojem pokoljenju Rezijan, torej slovenske krvi.

«Prava svoboda»

Med pristaši D'Annunzija in fašisti ne vlada prijazno razmerje. Fašisti sumijo, da so D'Annunzijeve ljudje vladi nasprotni in zato jim stopijo večkrat na prste. Tako je pretekli teden policija napravila že peto preiskavo v glavnem sedežu D'Annunzijeve privržencev v Florenči. Zaplenila je razne spise, med temi tudi neki D'Annunzijeve preglas iz predvojne dobe. Nastop policije je silno razburil D'Annunzijeve. Njih tajnik stotnik Calocci je poslal protestno brzojavko Mussoliniju, ki končuje z vzklikom: «Živela Italija, živela prava svoboda!»

Gorica procvita.

Mestni magistrat je odpovedal službo 15 uradnikom in vsem delavcem.

Še sedem milijonov!

Vlada je ukazala, naj se ustavi izplačevanje predujmov. Mi smo že parkrat poudarili, da bi bil to strašen udarec za naše ljudstvo. Tudi gospodje iz Vidma so to spoznali in sli prosit k vladi. Toda do danes niso še dosegli nobenega uspeha. Edino, kar so mogli doslej doseči, je to, da je Zvezni kreditni zavod v Benetkah izplačal Goricanom še sedem milijonov lir. Stotnik Godina je prinesel pretekli teden milijone v Gorico in jih izročil hipoteknemu zavodu. Kaj bo s temi milijoni, ko je zavod izdal že več kakor 7 milijonov na račun odškodnine in bo moral s prejetim denarjem kriti že izplačane predujme! Do 31. maja so predujmi zagotovljeni, kaj bo za naprej, ne vemo.

Vojna odškodnina je v rokah fašistov.

Moja volja in moja ljutost.

Dopisnik francoskega lista L'Intransigeant je imel v Rimu razgovor z načelnikom vlade Mussolinijem o položaju Italije in delovanju fašizma. Mussolini je med drugim izrekel ta zanimivi stavek: «V Italiji sem vse jaz, moja volja, moj razum in moja ljutost.»

Kako so naznanili prvi majnik.

V noči med 30. aprilom in 1. majnikom točno opolnoči so se raztrelele v Trstu na različnih delih mesta istočasno granate z velikim treskom. Ba je so komunisti hoteli naznaniti začetek 1. majnika. Naznanilo je bilo razločno, kajti pretreslo je štepe množestvilnih hiš.

Napad na procesije.

V mestu Forli se je vršila minoliten procesija, katere se je udeležilo velikansko število vernikov. Fašisti so procesijo razgnali s palicami. Nato je tajnik fašistovskega odsaka dr. Crema z nekega spomenika nagovoril množico ter protestiral proti ljudovcem, ki da s procesijami po-neumpučejo narod. «Osservatore Romano», ki velja za vatikansko glasilo, odločno napada fašiste in označuje to dejanje kot bogoskrunsko in pravi, da mora stranka nele na splošno poudarjati svoje tezaevne smernice, ampak tudi kazniti krivce.

V Savoni se je vršila tudi procesija, ki so jo fašisti tudi razgnali. Listi ljudske stranke ostro pišejo proti izživalcem.

Pismo Don Sturza.

Glavni tajnik ljudske stranke Don Sturzo je poslal vsem senatorjem, poslancem in odsekom stranke pismo, v katerem poziva svoje pristaše, naj se strogo drže sklepov v Torinu in branijo enotnost stranke. Glavna skupščina v Torinu je bila zgodovinskega pomena. Vsi poskusi razdvojit ljudovce in jim spasti program so se izjalovili. Nikdar ni še ljudska stranka doživela tako težkih in odločilnih dni kakor pretekli mesec. Toda vsa Italija ve, kako smo prestali ognjeno preizkušnjo in kakšen pomen je doseglo da, nes gibanje ljudovcev v javnem življenju države. Naša moč se ne more uničiti. Toda zmagali smo samo z enim orožjem: z vero, kljubovali vsem spletkam le z enim čelom: z disciplino.

Ministri ljudske stranke so izstopili iz vlade. Kakšne posledice bodo iz tega nastale, bo pokazala šele bodočnost.

Sturzo poziva vse organizacije stranke, naj se vzdržijo zato vsake

manifestacije in ohranijo hladen razum. Poziv k previdnosti in molčečnosti je najzanimivejši del Sturzovega pisma.

Kaj pa to?

V okraju Gabbiano-Mombello so se vršile deželnozborske volitve, pri katerih je prišlo v vrstah fašistov do izrednega spora. Ena struja, ki je hotela za vsako ceno zmagati, se je poslužila vsakovrstnih nasilij, kakor strahovanja, palice in drugega. Ta struja je tudi zmagala in po volitvah bi prišlo do hudih posledic, ko bi ne bil posegel vmes z vso energijo fašistovski konzul. Po volitvah so se zbrali župani vsega okraja in so poslali predsedniku Mussoliniju brzojavko, v kateri ga prosijo, naj vzpostavi red in naj napravi konec nasilstvom.

Mussolini ima mnogo dela, da vzdržuje disciplino v stranki.

No, vendar enkrat!

La Voce dell'Isonzo je napisala 1. majnika uvodnik o šolski reformi v državi. Konča z željo, naj bi se učiteljska naše dežele osredotočila v Gorici, ki bi ji bilo na ta način nekoliko pomagano in obenem bi bila slovenska šola pod nekako kontrolo, ki je sedaj nemogoča. Gospodje, kaj pet let se je hotelo, da ste prišli do sklepa, ki ga mi že od 1918 dalje predlagamo?

Pozor, davkoplačevalci!

One davkoplačevalce, ki ne znajo izpolniti prijav za novi hišni davek - samo še par dni časa - in za davek iz zemljiškega dohodka opozarjamo, da obstaja v Gorici, Via Seminario 13, pritličje (blizu Placete) pisarna, ki proti zmerni odškodnini

izpolni strankam tozadevne tiskovine. Tiskovine so na razpolago v sarni. Uradne ure: vsak dan, vzemši nedelje, od 9—12 in od 2 ure. Pisarno vodijo strokovni vsomjeni domačini

Revizija narodne brambe.

Veliki fašistovski svet je sklepal na svoji zadnji seji, da je treba tančno pregledati vrste narodne brambe. Najbrž hočejo preiskati vsakemu članu obisti, da vidijo če res pristeh in zanesljiv fašist. Mussolini je sedaj navezan samo na lastne moči, zato hoče biti obdan vojske, kateri lahko brezpogojno v vsakem slučaju zaupa.

«Naš čolnič»

Prejeli smo drugo številko «Našega čolniča». Veseli smo tega lepega vrajenega kulturnega glasila in ga toplo priporočamo. Vsebinska je zanimiva: Uvodnik razpravlja o programu postavljanja mlaja, nadalje obravnava o materi, o kakovosti društva, o tisku, petju, o društvu vadbi in prinaša poročila iz društva. List krasi tri lepe slike. V vsaki hiši in društvu naj priplava «Naš čolnič» in pri vsakem članu naj do svoj stalni prislan! List prav toplo priporočamo!

Slovenka

Upravništvo «Slovenke» ponovno prosi vse c. dame, ki se ne mislijo naročiti na «Slovenko», da vrnejo vse prejete številke. Le pod pogojem da pošljejo naročnino, ki znaša za celo leto L. 10.— jih smatramo za naročnice in se jim dostavi 5 števil list, ki izide tekom tega tedna.

Upravništvo «Slovenke»

Via Ponte Isonzo št. 10 — Gorica

Kaj je novega na deželi

VIPAVA

Brzojav nam poroča iz Vipave, da je umrl tamkaj dne 1. t. m. upokojeni učitelj Radoslav Silvester. Ranjki se je v svojih proslah urah ukvarjal s slovom, je izdal tekem let več izvirnih stvari, kakor tudi prestav ter se je izkazal posebnost kot poljudni pesnik prigradnic. Zdaj je smrt pretrgala delavnemu moču nit življenja in mu vzela jero iz rok. Naš list se pridružuje vsem, ki žalujejo za vrlim možem. Preostalim sorodnikom iskreno rožalje!

SOLKAN

Naš rojak Josip Makuc in njegova soproga sta položila te dni na zagrebški univerzi profesorski izpit iz kemije. Mlademu paru naše čestitke!

V ponedeljek dne 30. aprila je Sta Belingar vd. Justina mati več otrok v mizarsko zadrugo po žaganje. Ker so bili glavni stroji že ustavljeni, je stopila pod cirkularno žago, da bi

pobrala odpadlo žaganje, toda o groza! Nevedoč, da je cirkularna žaga vedno v teku, vzdigne glavo naravnost proti vrteči se žagi. Nažagalo ji je črepijo, nakar so jo v opasnem stanju odpeljali v bolnico.

IZ OTOK

Ker nimamo pri nas nikakega gospodarskega društva si je tukajšnje «izobraževalno društvo» stavilo nalogo, da prireja tudi predavanja iz gospodarstva. Tako nam je v nedeljo dne 22. aprila g. živinozdravnik Gerbič iz Solkana v poljudni in lahko umiljivi obliki predaval o živinskih boleznih in živinoreji. Priporočal nam je tudi ustanovitev živinorejske zavarovalnice, kar naj bi si naši gospodarji vzeli k srcu in zavarovalnico v resnici ustanovili.

Številno občinstvo je z zanimanjem sledilo izvajanjem g. živinozdravnika in mu ostane jako hvaležno za tako koristen pouk in želeli bi bilo, da nas isti gospod še kdaj obišče.

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA

ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

Jack Ryan je štel tudi posamezne lestvice, po katerih je lezel navzdol, da bi prišel v nižje nadstropje. Znano mu je bilo, da pride na dno šele po trideseti. Mislil si je, da dobi, ko pride doli brez vse težave ono, na koncu galerije postavljeno kotažo.

Jack Ryan je dospel na šestindvajseti odstavku, odkoder je bilo k večjemu še dvesto čevljev do dna. Z nogo je iskal stopnice sedemindvajsete lestvice — a zaman — podpornice ni dobil!

Jack Ryan je pokleknil na podstavek, ker je mislil, da dobi z roko lažje konec lestvice. Toda tudi tako

se mu to ni posrečilo. Očividno sedemindvajsete lestvice ni bilo na njenem prostoru in so jo po vsej priiliki — odstranili. Kaj storiti? Skoro se ga je polasčal občutek groze. Naj prej je ostal križem rok v največji temi prevdarjajoč, kaj naj ukrene. Potem si je mislil, da če ni mogel zlezti doli on, da tudi prebivalcem jame ni mogoče priti na površje. Kaj neki se je zgodilo Simon Fordu, njegovi ženi, njegovemu sinu in inženirju? Trajna odsotnost Jamesa Starra je dokazala, da on ni jame zapustil od dne, ko je njega srečal v Garow-rovu. Kako pa je bila kotaža preskrbljena s prapotrebnimi živili? Ali niso morda že pošla tem nesrečnim, petnajsto čevljev pod zemljo bivajočim ujetnikom? Vse te misli so se križale v možganih Jack Ryana, ki je jasno izprevidel, da je izključeno, da pride on sam do kotaže. Na vsak način je

spoznal, da je njegova dolžnost, da to zadevo, kar čimprej naznani pristojni oblasti.

Se enkrat se je Jack Ryan pripognil čez brezdn. «Harry! Harry!» je ponovno zaklical, kolikor so mu moči pripuščale. Ponovno se je oglašil odmev, dokler ni utihnil v globini Jarow-rova. Jack Ryan je kar najhitreje splezal na površje in se v največji naglici podal na kolodvor v Callander, da bi ne zamudil nobenega trenutka. K sreči je moral čakati le nekaj minut na odhod brzovlak v Edinburgh, tako da se je predstavil Lord-majorju mesta že ob treh popoldne. Tukaž so njegove izjave vzeli na zapisnik. Podrobnosti, katere je navedel, so bile take, da so celo izpovedbo spoznali za resnično. Takoj so začeli s preiskavo. Dali so na razpolago več uradnikov, ki so bili oskrbljeni s svetilkami, dolgi mi lestvami, z vrvmi, živili in okrep-

čili. Pod vodstvom Jacka Ryana so se vsi podali takoj na pot v aberfoylski premogovnik. Se isti večer so se sešli gospod W. Elphiston, Starrov prijatelj, in uradniki v Jarow-jami in se podali navzdol do šestindvajsetega podstavka, od katerega se je moral Jack le malo ur poprej vrniti. Po dolgih vrveh so spustili svetiljko v globino in se pričeli, da onih štirih zadnjih lestvic v resnici ni bilo. Brez dvoma je hudobna roka prekinila zvezo med zgornjim in spodnjim svetom. «Kaj odlašamo, gospod?» je Jack Ryan nejevoljno vzkliknil. «Prej hočemo le svetiljke zopet kviško potegniti, moj sin», je odvrnil gospod W. Elphiston; «potem gremo doli na dno zadnje galerije, kamor nas popelješ ti.»

«Da, v kotažo», je pripomnil Jack Ryan, «in če treba do zadnjega konca jame.»

Vso čast gospodinjam

ki zahtevajo odločno pri trgovcu domač izdelek Pekatete.

So najcenejše, ker se zelo nakuhaajo.

Poskusite, prepričali se bode.

Cene brez konkurence!

Pri tvrdki

Anton Terpin in drug

Via Rastello 10 — GORICA

dobite najbolj bogato izbero manu-fakturnega blaga, kakor: volne, tkanine, bombaževine za gospe in gos-pode; etamin, batist, svile, perkal, raznovrstnega blaga za srajce, as-sfort, regadin, cajha, žameta za moške obleke i. t. d.

Velika izbira perila za neveste, odeje, kovre, volnena posteljna pre-grinjala, volne in žime za žimnice.

Velika zaloga vseh predmetov za birmo.

Cene brez konkurence!

Na debelo! Na drobno!

Pozor gospodinje.

Dnevno sveža pražena kava naj-boljših vrst se dobi v trgovini

R. NARDIN

v GORICI

Via S. Giovanni 10.

Razpošilja se tudi po pošti!

Na prodaj je lepo obširno posestvo, ob-stoječe iz 98 oratov zemlje; zelo veliko je gozda, mnogo njiv, pašnikov in senožeti. Poslopje je v dobrem stanu, krito deloma z opeko deloma s slamo. Cena primerna. Natančnejša pojasnila daje lastnik Ivan Prezelj Davača 41 p. Zvezniki (Gorenjsko) S. H. S.

Izgubila se je psica «fermač», ed-najst mesecev stara, visoka, gladke svetle dlake z rujavimi lisami, dol-gimi rujavimi ušesi ter dolgim re-pom, pasme «Poenter». Kdor jo naj-de ali ve, kje se nahaja, je naprošen naznaniti županstvu v Podgori, kjer dobi nagrado.

Kmečka hranilnica in posojilnica
reg. zadr. z neom. poroštvom
na Kamnem

vabi svoje člane na občni zbor, ki se bo vršil dne 13. maja t. l. ob 3. uri pop. na Kamnem št. 25 s sledočim dnevnim redom: 1.) Poročilo načel-stva in nadzorstva, 2.) Potrditev rač-zakl. za l. 1922, 3.) Volitev načelstva in nadzorstva, 4.) Sprememba pra-vil, 5.) Slučajnosti — Odbor.

«Hiša» v LJUBLJANI,

enonadstropna z več stanovanji in trgovskim lokalom se proda za Din 500.000.—. Kupec tudi stanovanje na razpolago. Ponudbe pod «Hiša» na Aloma Company, Ljubljana S. H. S.

ZAHVALA

O priliki prebitke izgube našega nepozabnega soproga očeta in lasti

g. Ivana Kobala

izrekamo prisrčno zahvalo vsem prijateljem in znancem, ki so se udeležili pogreba ali nas na kateri-koli način tolažili. Posebno se za-hvaljujemo preč. duhovščini, g. vo-ditelju in g. učitelji za sprem-stvo s šolsko mladino in našemu domačemu pevskemu zboru za gi-nljivo petje — Bog vsem stotero po-vrni!

Gradišče, dne 18. aprila 1923.

Zalujoči ostali.

Pozor! Podpisani naznanjam s ob-činstvu, da začeni z današnjim dnevom sprejemam v popravno žepne ure, ure budilke in druge po najni-žjih cenah za 6 lir.

M. ŠULIGOJ, urar Via della Barrie-ra 43 (pri državnem kolodvoru) GORICA.

POZOR!

Edina slov. kleparska delavnica

GORICA — VIA S. ANTONIO 8 — GORICA

Priporoča se slav. občinstvu, vsem prijateljem in znancem v mestu kakor na deželi za vsa kovinasta stavbinska dela kakor žlebe, cevi i. t. d. Sprejema vsa popravila in galanterijska dela po najnižjih cenah.

RUDOLF PODGORNİK
kleparski mojster

ADRIA ČEVLJI

izdelek „Čevljarske zadruge v Mirnu“

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso G. Verdi 22
TRST, Via dei Rettori 1.

POZOR!

na staro slovensko tvrdko

Razprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer

Omare . . .	od 200 lir naprej
posteljnake . .	90 „ „
vzmeti (sušte) .	70 „ „
blazine . . .	60 „ „
kompletne spalnice	800 „ „

Velika izbira navadnih in finejših sob, kakor tudi železnih posteljnjakov. Priporoča se

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici. Via Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3

MED. UNIV.

dr. Rado Sfiligoj
se je preselil

v Via Mameil (Via Scuole) št. 8

tik stare gimnazije
ter ordinuje za kirurgijo,
porodništvo in ženske bolezni
od 9-11 in 2-3.

Hotel - Restavracija „Zlati jelen“

v Gorici, Via Stretta

vsem znan po svoji točni postrežbi, dobri kuhinji in pristnih domačih vipavskih, briških vinih in izvrstnem kraškem teranu se priporoča vsemu občinstvu za obilen obisk. — Na razpolago so tudi lepe in snažne sobe za potnike.

Pridite in prepričajte se:

Lastnik **Al. Vida.**

Šentjanški Premog

Premogokop And. Jakil - Krmelj (Slovenija)

Cena premogu:

Lit. 65.— do Lit. 80.— za tono, po izberi.

Zastopstvo za Goriško in Videmsko:

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA - PODRUŽNICA V GORICI

TELEF. št. 50

Zadružna zveza

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici, Corso Gius. Verdi št. 32, I. nadstr.
uraduje ob delavnikih od 8. do 12.

Zveza zastopa in varuje koristi pridruženih zadrug, izvršuje nad njimi po zakonu revizijo, daje nasvete in navodila pri ustanavljanju novih zadrug, skrbi za do-brno izjavnavo, to je sprejema od zadrug vloge in jim daje posojila, posreduje po možnosti pri nakupovanju blaga (mehaničnih gnojil, modre galice, žvepla i. t. d.) in pri prodaji pridelkov, uporablja vsa postavna sredstva v pospeševanju zadrug-skega in v povzdigo kmetstva in domače obrti.

„MENJALNICA STUBELJ“

Ljubljana, Kolodvorska ulica 41

poleg hotela „Južni kolodvor“, se priporoča cenj-soroja kom, potujočim v Jugoslavijo

Restavracija pri „Crnem Orlu“

v Gorici, Via S. Giovanni 6

Na novo otvorena staroznana restavracija.

Točijo se pristna briška in vipavska vina ter izvrstni kraški teran. Postrežba točna. Kuhinja domača. Na razpolago so tudi sobe za potnike.

Toplo se priporoča slav. občinstvu

lastnik Ivan Fiegl.

TEOD. HRIBAR (nasl.) - GORICA

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Rymann**, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

Pozor na domačo tvrdko!
Franc Saunig - Gorica
Gosposka ulica, sedaj v. Carducci št. 25

Velika izbira Pfaffovih in drugih šivalnih strojev iz prvih nemških tovarn za kro-jače, šivilje, čevljarje in sedlarje

katere jamči do 20 let

Velika izbira dvokoles. Izjemno prodaja tudi na obroke. Ceniki na zahtevano poštne prosti. Lastna mehanična delavnica. Brezplačni pouk v umetnem vezanju